

DEABRUAREN IRUDIA EZTITU ARREN, **PROIEKTU** **POLITIKO BERDINAREKIN** SEGITZEN DU **LE PEN KLANAK**

Azken hogeit urteetan bikoiztu ditu botoak Fronte Nazionalak (2018az geroztik Batasun Nazionala deiturikoak): 5,5 milioi hautesletik 13,2 milioira pasada –Frantziako lehendakaritzarako bigarren itzulian %41,4 egin du–. Elementu anitz kontuan hartu behar dira eskuin muturraren bilakaera ulertzeko. Tartean, eta osagai emankorrena dugu Marine Le Penek alderdiaren itxura eztatzea erabaki izana 2011n, Jean-Marie Le Pen aitari lekukoa hartzerakoan. Diskurtso eta tonu aldaketaren atzealdean dagoenari begiratu diogu.

JENOFA BERHOKOIRIGOIN

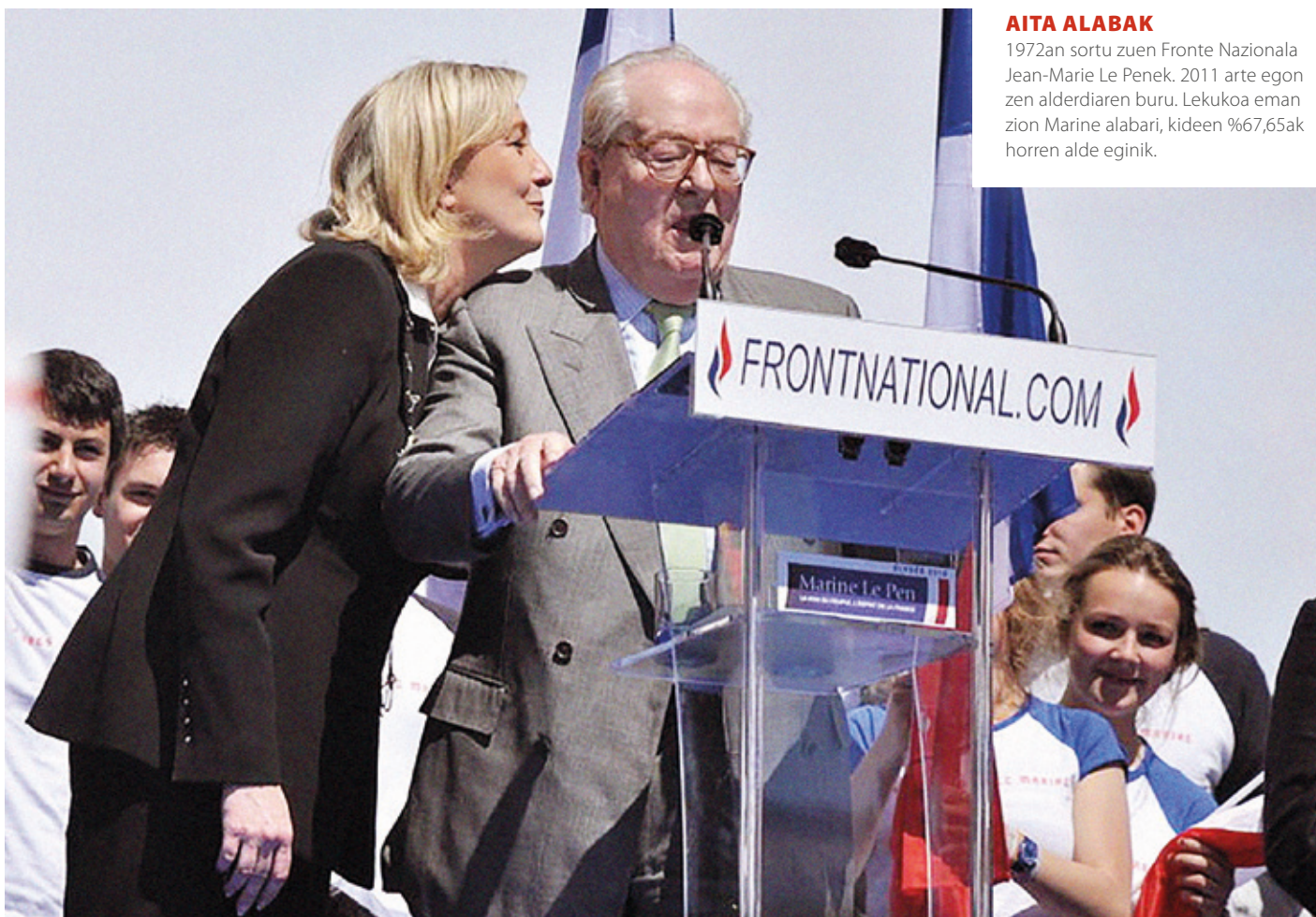
Nire alabak heziak izan dira arrazakeria gogorrean”. Kazetariak, “Omen Hitler telebistan agertzen zenean Osaba Dolfi deitze-ra behartzen zituen [aitak]” eta erantzuna: “Txiste bat zen, baina bai, horrela zen gurean. Ea, ez zituen behartzen... irri egiteko modu bat zen. [Hitlerrekiko] laguntasun eta afekzio keinu bat zen, nik uste [irria]”. Marine Le Penen amaren hitzak dira, Pierrettenak, 1998an plazaraturikoak, Karl Zero kazetariari eta Jean-Marie aitaren heziketaz ari zitzaien. Haurtzarora familia-giro horretan pasaturik, gaztarora ez zuen baliatu bere kabuz hegalegiteko: hemezortzi urterekin sartu zen bere aitak sorturiko Fronte Nazionala (FN) alderdira eta eskuin muturreko ikasle antolakundeetan zebilen, GUD Groupe Union Défense ikasle egi-

tura faxistako militanteak zituela lagun –tartean, luzaz GUDeko buru izandako Frederic Chatillon, 2017an Le Penen kanpaina bideratzeko liberaturikoa–.

Noski, Chatillon ez da gehiago alderdiaren lehen lerroan: hautagaitzari loturiko “deabruaren irudia desagerrarazteko” estrategiari segi, argazkitik kendu ditu faxismoari loturiko kide gogorrenak. Prozesua definitzeko Le Pen klanak sorturiko *dédiabolisation* hitza 2016an Larousse hiztegi frantsesean sartu izanak berak erakusten digu behin eta berriz aipatu dela FNak bideraturiko aldaketa, eta hori normalizazio semantikoraino. 2011n, kideen %67,65 bere alde kokaturik, Marine Le Penek irabazi zuen FNaren lehendakaritza eta orduan lotu zitzaizkion estrategia berriari –parean zuen, eskola zahar eta gogorreko

Bruno Gollnisch; Jean-Marie Le Penen gisara publikoki postura errebisionistak ukandakoa–. Estrategiaren parte izan zen ere 2018an izena aldatu izana: FNak zekarren zama ideologikoa –deabruarena, faxismoarena– alde batera utzi eta RN Batasun Nazionala jarri zioten, beste alderdi politikoen gisara, aukera demokratiko gisa plazaratuz.

FN/RNak 50 urte betetzen dituen honetan, merezi du alderdiaren bilakaerari begiratzeak, urtez urte, hauteskunder hauteskunde handituz doalako alderdi autoritario xenofoboa boterera heltzeko aukera. 1972an sortu zuten Ordre Nouveau talde neofaxistako kideek –Aljeria frantsesaren nostalgikoek, Petainistek eta naziek–, aktibismoaz gain, bide legalista ere jorratu behar zutela pentsatuz. Hortik 30 urtera, 2002an heldu zen

AITA ALABAK

1972an sortu zuen Fronte Nazionala Jean-Marie Le Penek. 2011 arte egon zen alderdiaren buru. Lekukoa eman zion Marine alabari, kideen %67,65ak horren alde eginik.

lehen aldiz Frantziako lehendakaritza-ko bigarren itzulira Jean-Marie Le Pen, Jacques Chirac eskuindarraren parean botoen %17,8 bildurik.

Garaian, 4,8 milioi hautesle zituen lehen itzulian eta bigarreanean 5,5 milioi. Hogei urte pasa direla, beti bigarren itzulirako lehian dago hautagaitza, orain Marine alaba buru eta anitzez sostengu handiagoarekin: 8,1 milioi bozkatzailerik sostengua erakutsirik lehen itzulian eta 13,2 milioik bigarreanean. Zifren dantza bukatzeko, 20 urtez bikoiztu da Fronte Nazionalari bideratu sostengua eta are larriago, bi itzulien artean eskuin muturrera jotzen duten hautesle berrien kopurua ikaragarri emendatu da: 2002an eskuin muturreko botoa %14,58 emendatu zen bi itzulien artean, 2022an %62,9.

Jean Jaures fundazioak argitaraturiko *Le dossier Le Pen. Idéologie, image, électorat* ("Le Pen txostena. Ideologia,

1972an sortu zuten Ordre Nouveau talde neofaxistako kideek FN, aktibismoaz gain, bide legalista ere jorratu behar zutela pentsatuz

irudia, hauteslea") interesgarria da "deabruaren itxura garbiketa" sakonkiago ulertzeko: Proposamen politikoetatik ala komunikaziotik kendu dute deabrua? Hau da, azalaz gain, mamia ere aldaturik dute ala ez? 1990eko hamarkadaz geroztik, arloz arlo proposamenek harturiko bilakaera aztertutik konklusio argia

daukate txostenaren egileek: erradikalki eskuin muturrekoa izaten segitzen du bere programak.

Deabruaren itxura galtzea lau elementuei lotzen dute egileek: "Marine Le Penek komunikazioa eztitu izana, bere aitak izandako adierazpen polemikoenak alde batera utziz"; eskuin muturreko Eric Zemmour hautagai berri eta bortitzaren presentziari esker, "ispilu jokoagatik, Marine Le Penen posturak argiki moderatuagoak iruditzea, nahiz eta muturrekoak izaten segitu"; "eskuin moderatuak baita lehendakaritza daukan La République en Marche alderdiak bere tonua gogortu izana"; eta azkenik, "komunikabideen paisaiaren bilakaerak eragindako eskuin muturreko ideien normalizazioa -Vincent Bollorék CNews eta Europe 1 erosi izanak editorialista kontserbadore edota identitarioei lekua bideratu die, tartean, Eugénie Bastié, Mathieu Bock-Côté eta luzaz Eric Zemmouri-".

Marine Le Pen berak irakurketa hori egiten zuen jada 2011n: “Gure diskurtsoa lapurtuz ahuldu gaitu Sarkozy, baina epe ertainera, azkarturik aterako gara: hein handi batean, berari esker ezabatu-ko zaigu daukagun deabruaren irudia”. Adierazpen horretatik hamarkada pasa dela, ezin uka aurreikuspen zuzena zuela.

ALDAKETA, ITXURARENA

Faxismoaren aurpegi argienak lehen lerrotik kendu izanak eta bere aitaren diskurtso antisemitaz bereizi izanak ez du erran nahi ideia horietatik aldendu denik alderdia. Ez dauka zehazturik, baina erran gabe doa faxistek lekua daukatela FN/RN familian: ideiak ez direno argiki baztertzen, bertan gelditzen dira. Gainera, ohartarazi beharra dago Marine Le Pen eta alderdiko buru gehienak aspaldiko militanteak direla, hots, ezer erran gabe, formakuntza antisemita eta negazionista jasotakoak, asumiturikoak eta inoiz deitoratu gabekoak direla.

Okerrago: luzaz identitatearen, nazionalismoaren eta migrazioaren gaietan zentratu arren bere diskurtsoa, kanpaina

Faxismoaren aurpegi argienak lehen lerrotik kendu izanak ez du erran nahi ideia horietatik aldendu denik alderdia

honetan ez du ia erabili karta hori: “Es-kuin muturraren kultura politikoa erabat irauliz, Marine Le Penek ez du gehiago *anti-système* hautagaitza izan nahi, batasunarena baizik”, irakurri daiteke “Le Pen txostena. Ideologia, irudia, hauteslea” dokumentuan. Jukutria ezin hobe betetzen dabil: ezer erran gabe ere, arrazistek eta faxistek badakite haien hautagaitza dela; eta tonu arrazista ez duenez gehiago beharrezkoa, lortzen du arrazistetatik at biltzen jendea, prekarietate sozioekonomikoan dagoena xarmatzeko

landutako diskurtsoari esker: “‘Hase-reen juntaketa’ lortu nahi du. Bigarren itzulirako ondokoa du jomugan: Jean-Luc Melenchon-en hautagaitza”.

Zemmourek bigarren itzulirako Le Penen aldeko boto kontsigna eman izana ez zuen errefusatu. Alta, berak errana da nazi batzuk daudela Zemmouren aldekoetan: “Komunitarismoan dago. Ez nago izpiritu horretan. Nire helburua ez da Asterixen herrixka defenditzea, baizik eta frantsesei haien herria itzultzea. FNaren historian etorri eta ateratako zenbait elementu deabrudun ikusten ditut Zemmouren inguruan. Katoliko tradizionalistak, paganoak, eta nazi zenbait. Hori ez da lehendakaritzarako postura bat”. Le Penek hartu ditu beraz inolako trabarik gabe lehen itzulian Zemmouren alde egindako beste 2,5 milioi hautesle xenofoboren bozak.

EMOZIOETATIK ETA EMOZIOETARA

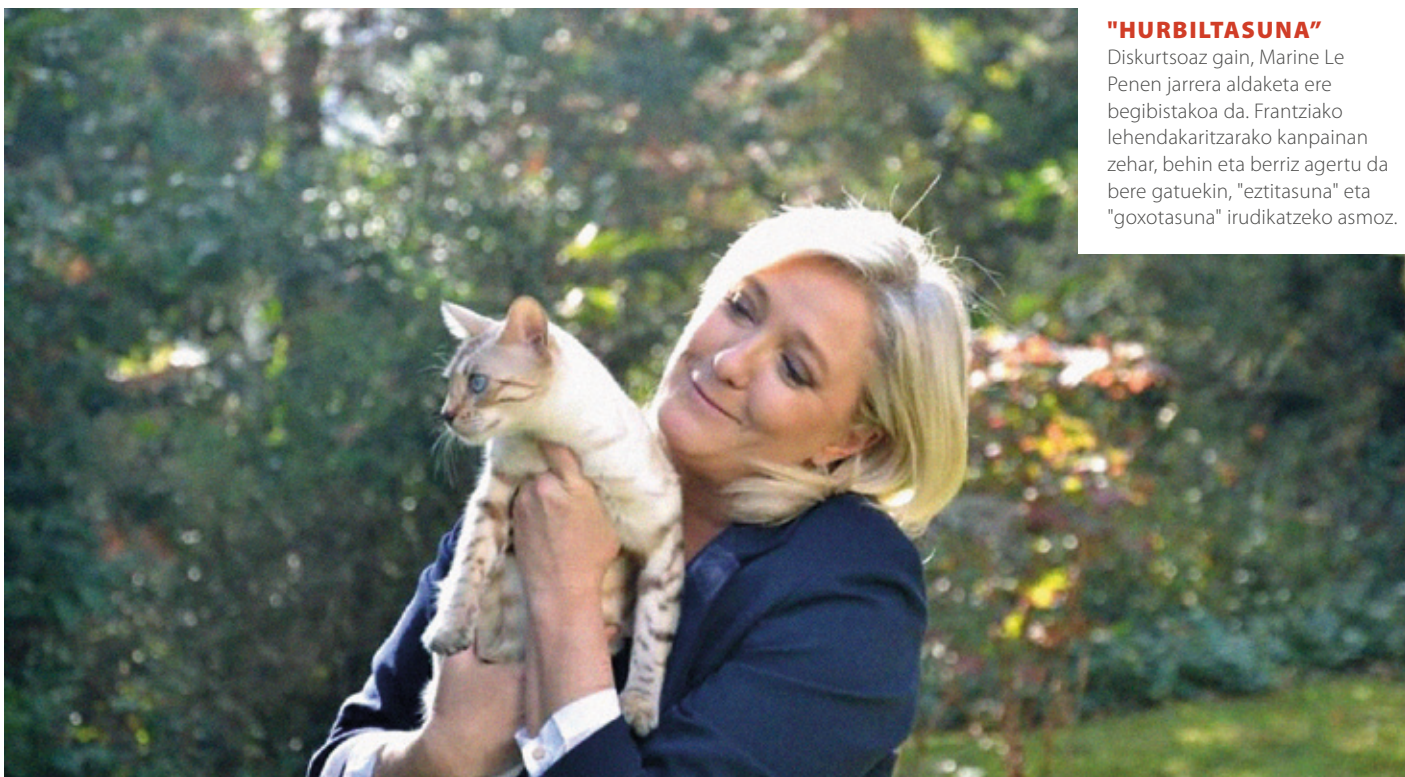
Diskurtsoaz gain, bere jarrera ere erabat aldatu du azken bost urteetan. Herritarren emozioei begiratu eta arabera jarrera hartzen dabil. Adibidez, iazko

LES RATS MAUDITS

LE PENEN LAGUNAK

Argazkian ageri da Frederic Chatillon eskuin muturreko aktibista, GUD Groupe Union Defense talde faxistako kide zenean. Marine Le Penen hauteskunde kanpaina antolatzen aritu zen 2017an.

MARINE LE PENEN BLOGA

"HURBILTASUNA"

Diskurtsoaz gain, Marine Le Penen jarrera aldaketa ere begibistakoa da. Frantziako lehendakaritzarako kanpainan zehar, behin eta berriz agertu da bere gatuekin, "eztitasuna" eta "goxotasuna" irudikatzeko asmoz.

maiatzeko France Emotions inkestaren arabera, herritarren artean gailenduriko sentimentua tristurarena (%36) eta etsipenarena (%31) ziren eta parean, poza irudikatzen hasi zen: "Postura ihardukitzailea utzi (aurpegi zurruna, ahots agresiboa, haserrearen hatza...) eta barre eta irribarreei lekua egin die. Lehen barre 'hotza' baldin bazuen, orain humanizazio keinu gisa ikusia da. Barrez leherturik agertzen da, lehen arras gutxi egiten zuena kamara aurrean". Iazko abenduko inkestan nekea gailendurik (%57), "etxeko goxotasuna" zabaltzen dabil ere, tartean, bere gatuekilako harreman hurbila plazaratuz, Instagram

FN/RNak deabruaren itxura galdu izana lotua da ere komunikabideetan gertatu eskuin muturreko ideien normalizazioari

eta TikTok bidez zein kazetarietarako jokoan. Aldaketak funtzionatzen du, begibistakoa bada ere: %46 sentitzen da

Le Penen partetik "ulertua" –gero datoz Melenchon (%41) eta Macron (%27)–.

Guztia du landua, eta emankorki dabil eskuin muturreko bozez gain, eskuin muturrean ez direnen boto paperak ere biltzen. Ideia gogoetagarria dakar *FN/RN: les dangers de la dédiabolisation* ("FN/RN: deabruaren itxura kentzearen arriskuak"): "Faxismoari ez zaio nahiko existitzea, garatu nahian dabil. Gerra ondorengo mugimendu faxistak 1970eko hamarkadan egiten saiatu zena egiten dabil gaur egun FN: daukan espazioari egokitu herentzia faxista, hautesle go multzo zabal bati zuzendu, ondotik 'haien irudira' bilakarazteko"... ●

**ZINKUNEGI
OPTIKA**

Hernani 23 - 20004 Donostia
T. 943 420 624
www.zinkunegioptika.com

LAPIMA Eguzkitako betaurreko bilduma berria